

Sammanfattning av bestämmelser om passagerares rättigheter i samband med olyckor vid passagerarbefordran till sjöss¹

[Transportören ska tillhandahålla passagerarna minst den här informationen före eller vid ombordstigningen om denna förordning gäller deras befordran. Sammanfattningen har inget juridiskt värde.]

Förordning (EG) nr 392/2009 om transportörens skadeståndsansvar i samband med olyckor vid passagerarbefordran till sjöss ska börja tillämpas i EU- och EES-staterna² den 31 december 2012. Den införlivar vissa bestämmelser i 1974 års Atenkonvention (ändrad genom 2002 års protokoll) om befordran till sjöss av passagerare och deras resgods.

Förordningen är tillämplig på alla transportörer som bedriver internationell befordran, inklusive befordran mellan EU-medlemsstater, och vissa typer av inhemsk befordran, under förutsättning att

- fartyget för en medlemsstats flagg eller är registrerat i en medlemsstat, eller
- befordringsavtalet har träffats i en medlemsstat, eller
- avgångs- eller bestämmelseorten enligt befordringsavtalet är belägen i en medlemsstat.

Den omfattar transportörens skadeståndsansvar gentemot passagerare, deras resgods och fordon, samt rörelsehjälpmedel i samband med olyckor.

Denna förordning påverkar inte rätten för transportörer att begränsa sitt skadeståndsansvar i samband med olyckor i enlighet med 1976 års internationella konvention om begränsning av sjörettsligt skadeståndsansvar, ändrad genom 1996 års protokoll i sin uppdaterade version.

Olyckor som omfattas av förordningen inkluderar både "sjöfartsolyckor"³ och "icke-sjöfartsolyckor" som inträffat under befordran.

PASSAGERARES RÄTTIGHETER

Rätt till ersättning vid dödsfall eller personskada

Sjöfartsolycka: passageraren har i samtliga fall rätt till ersättning från transportören eller från transportörens försäkringsbolag på upp till 250 000 särskilda dragningsrätter⁴ med undantag för omständigheter som ligger utanför transportörens kontroll (t.ex. krigshandlingar, naturkatastrofer, tredje mans vållande). Ersättningen kan uppgå till 400 000 särskilda dragningsrätter om transportören inte kan bevisa att olyckan uppkom utan fel eller försummelse av denne.

Icke-sjöfartsolycka: passageraren har rätt till ersättning från transportören eller från transportörens försäkringsbolag på upp till 400 000 särskilda dragningsrätter, om passageraren kan bevisa att olyckan berodde på fel eller försummelse från transportören.

Rätt till ersättning för förlust av eller skada på handresgods

1 Sammanfattningen utarbetad i enlighet med artikel 7 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 392/2009 av den 23 april 2009 (EUT L 131, 28.5.2009, s. 24) om transportörens skadeståndsansvar i samband med olyckor vid passagerarbefordran till sjöss.

2 Denna förordning ska tillämpas av EES-staterna i enlighet med gemensamma EES-kommitténs beslut nr 17/2011 (EUT L 171, 30.6.2011, s. 15) efter relevant anmälan till berörda EES-stater.

3 I denna förordning tolkas "sjöfartsolyckor" bland annat som följande: förlisning, kantring, sammanstötning eller strandning, explosion eller brand i fartyget eller fel i fartyget. Alla andra olyckor under befordran anses vara "icke-sjöfartsolyckor" när det gäller den här sammanfattningen.

4 Skada eller förlust som resultat av en olycka beräknas på grundval av "beräkningsenheter" som är "särskilda dragningsrätter" för medlemsstater som är parter i IMF, vilket alla EU-medlemsstater är. Information om och omräkningskurser för särskilda dragningsrätter finns på följande webbplats: <http://www.imf.org/external/np/exr/facts/sdr.htm>. Den 26 november 2012 var omräkningskursen följande: 1 särskild dragningsrätt = 1,18 euro.

Sjöfartsolycka: passageraren har rätt till ersättning från transportören på upp till 2 250 särskilda dragningsrätter, om transportören inte kan bevisa att olyckan uppkom utan fel eller försummelse av denne.

Icke-sjöfartsolycka: passageraren har rätt till kompensation från transportören på upp till 2 250 särskilda dragningsrätter, om passageraren kan bevisa att olyckan berodde på fel eller försummelse från transportören.

Rätt till ersättning för förlust av eller skada på annat resgods än handresgods

Passageraren har rätt till ersättning från transportören på upp till 12 700 särskilda dragningsrätter (fordon, inbegripet resgods i eller på fordonet) eller upp till 3 375 särskilda dragningsrätter (annat resgods), om transportören inte kan bevisa att olyckan uppkom utan fel eller försummelse av denne.

Rätt till ersättning för förlust av eller skada på värdesaker

Passageraren har rätt till ersättning från transportören på upp till 3 375 särskilda dragningsrätter för förlust av eller skada på pengar, värdepapper, guld, silver, juveler, smycken, konstföremål eller andra värdesaker endast om sådana värdesaker har deponerats hos transportören med uttrycklig överenskommelse om att de ska förvaras under säkerhet.

Rätt för en passagerare med nedsatt rörlighet till ersättning för förlust av eller skada på rörelsehjälpmedel eller annan specifik utrustning

Sjöfartsolycka: passageraren har rätt till ersättning från transportören motsvarande återanskaffningsvärdet av utrustningen i fråga, eller reparationskostnaden, om transportören inte kan bevisa att olyckan uppkom utan fel eller försummelse av denne.

Icke-sjöfartsolycka: passageraren har rätt till ersättning från transportören motsvarande återanskaffningsvärdet av utrustningen i fråga, eller reparationskostnaden, om passageraren kan bevisa att olyckan berodde på fel eller försummelse från transportören.

Rätt till förskotts betalning i händelse av sjöfartsolycka

Vid dödsfall eller personskada, har passageraren eller den skadeståndsberättigande rätt till en förskottsutbetalning som täcker omedelbara ekonomiska behov. Betalningen ska beräknas på basis av den uppkomna skadan, göras inom 15 dagar och vara minst 21 000 euro vid dödsfall.

FÖRFARANDE OCH ÖVRIGA FRÅGOR

Skriftlig underrättelse

Vid skada på handresgods eller annat resgods, måste passageraren inom rimlig tid⁵ skriftligen underrätta transportören. Om detta inte sker, mister passageraren sin rätt till ersättning.

Tidsgränser för utövande av passagerares rättigheter

Generellt sett måste skadeståndsfordringar inför en behörig domstol lämnas in inom två år. När preskriptionstiden ska börja räknas kan skilja sig åt beroende på förlustens art.

Undantag i fråga om skadeståndsansvar

Transportörens skadeståndsansvar kan minskas om transportören visar att en passagerares död eller personskada eller förlust av eller skada på dennes resgods förorsakades av passageraren själv eller att denne medverkade till det.

⁵ I fråga om uppenbar skada, måste skriftlig underrättelse ske före eller vid ilandstigningen i fråga om handresgods och före eller vid utlämnandet i fråga om annat resgods. I fråga om icke-uppenbar skada på eller förlust av resgods, måste skriftlig underrättelse ske inom 15 dagar från och med ilandstigning eller utlämnande (eller planlagt utlämnande i händelse av förlust).

Begränsningarna av de olika ersättningsbeloppen gäller inte om det kan visas att skadan orsakades av handlingar från transportören, eller den utförande transportörens medhjälpare eller andra som de anlitat för befordran, med avsikt att orsaka skada eller med insikt att sådan skada sannolikt skulle uppkomma.